

Adıyaman Deprem Konferansı Sonuç Raporu

Tarih: 11 Mayıs 2017

Yer: TP Kültür Merkezi / Adıyaman

Katılımcılar: Abdullah ERİN, Barış BOZKAYA, İsmail BAHTIYAR, Yrd. Doç. Dr. Oğuz GÜNDOĞDU, Nazik BEKDEMİR, Derya YALÇIN, Hüseyin G. ÇANKAYA, Hasan BERBER,

DEPREM. Soğuk bir sözcük. Ürkütücü, korkutucu, yok edici, çaresiz bırakabilen bir kavram. Önlenmesi zor ama önlemler alınarak zararın, kayıpların aza indirgenebilmesi mümkün.

Deprem denilen doğal afet, dünyanın her yerinde yaşanabilen bir gerçek olsa da, bilim adamlarının söylemlerine göre, en çok deprem olan ülke bizim ülkemiz. Yerkürenin derinliklerindeki kırılmalar sonucu oluşan depremler, insanoğlunun en önemli korkulu rüyalarından birisidir.

Türkiye’de tarihin eski dilimlerinden bugüne kadar önemli depremler yaşanmış, büyük can kayıpları olmuştur. Ne zaman, nerede, ne şiddette olacağı bilim adamlarınca tahmin edilmeye çalışılsa da öngörüsü, tahmini, kehaneti zor olan bir konudur.

Ülkemizdeki depremler denince en güncel olanın, Mart 2017 tarihinde yaşanan, Adıyaman’ın Samsat ilçesindeki deprem olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Can kaybı yaşanmasa da tüm yapıların hasarlı olduğu, deprem sonrası hiçbir evde oturulamadığı, vatandaşların yaşamlarını çadırlarda sürdürdüğü, kamu hizmetlerinin konteynırlarda verildiği, teknik ekibimiz tarafından Samsat’a yapılan inceleme gezimiz esnasında tespit edilmiştir. İlçedeki binaların inşa edilmesinde hatalar çok fazladır ve depreme dayanıklılık ön planda değildir. Ekibimiz tarafından bu gerçek yerinde gözlemlenmiştir. Ayrıca 5.5 şiddetindeki depremle tüm binaların hasarlı hale geldiği ve oturulamaz durumda olduğu düşünülürse, bunu söylemek mümkündür. Samsat’ta, deprem sonrası AFAD tarafından iki bin civarı çadır kurulduğu belirtilmektedir.

Adıyaman’a 60 km mesafedeki Samsat, eski Samsat ve yeni Samsat kavramları taşıyan bir ilçemizdir. Eski Samsat, Atatürk Barajının yükselen suları altında kalacağı için 1988 yılında, kot olarak daha yüksekte bulunan şu andaki yerine taşınmıştır. Ve yükselen sular bugün eski Samsat’ı yutmuş durumdadır. Ancak yeni Samsat’ın yerinde bir sorun olduğu bugün açığa çıkmış ve görülmüştür. Bilim adamlarının belirttiğine göre yeni yerine taşınan ilçe fay hattı üzerinde kurulmuştur. Bu olgu bize şu gerçeği anlatıyor: Samsat eski yerinden yeni yerine taşınırken jeolojik etütler yapılmamış, taşınılacak yere rastgele karar verilmiş. O gün fay hattı üzerine kurulan ilçenin bugün konteynırlarda yaşamını sürdürmesi için girişimler ve çalışmalar devam etmektedir. Çünkü tüm yapılar oturulmaz durumdadır ve depremler halen devam etmektedir. Bilim adamlarının açıklamalarına göre sonradan olan depremler artçı değil esas depremlerdir.

2 Mart 2017 tarihindeki Samsat depremi başka bir gerçeği gündeme taşımış oldu. Bilimsel çevrelerin iddiasına göre Adıyaman ve ilçeleri büyük fay hattı üzerinde bulunuyor. Olası bir deprem Adıyaman’ı büyük ölçüde olumsuz etkileyeceğinden önlemler alınmalı, kamuoyu ve idari kesimler bilinçlendirilmeli, mal ve can kaybını en aza indirgeyebilmek için tedbirler alınmalıdır. Bu düşünceyle Güneydoğum Derneği, Adıyaman Valiliği ve Türkiye Petrolleri işbirliğiyle, farkındalık yaratmak amacıyla, 11 Mayıs 2017 tarihinde, Adıyaman’da bir deprem konferansı düzenlendi.

Konferansta deprem uzmanı Oğuz Gündoğdu, AFAD, Çevre Bakanlığı ve TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından sunumlar yapıldı. Adıyaman’da beklenen olası bir deprem anlatıldı, deprem değil çürük bina öldürür tezinden hareketle kentsel dönüşümün önemi vurgulandı ve depremden korkmak yerine bilinçlenmek gerektiği üzerinde duruldu.

Bölgenin jeolojisini uzun yıllardır çalışan ve konferansta bir sunum yapan Jeoloji mühendisi İsmail Bahtiyar konuyu şu şekilde anlatmaktadır:

“2 Mart 2017 tarihinde yerel saatle 14.06'da Adıyaman ili Samsat İlçesi civarında meydana gelen deprem ve ardı sıra devam eden artçı sarsıntılar depremin acı yüzünü bizlere bir kez daha hatırlatmıştır. Ülkemizin deprem gerçeği bilinmesine rağmen depreme gerektiği gibi hazırlanmamış olmamız halen yıkımlara, can ve mal kayıplarına sebep olmaktadır. Samsat depremine, Adıyaman fay sisteminin bir bileşeni olan Samsat fayı olarak adlandırılan diri fay sebebiyet vermiştir. Samsat fayının yörede belirlenmiş diri faylar içerisinde en masum olanı olduğu söylenebilir. Adıyaman yerleşkesi içerisinde geçerek Kahta ve Gerger ilçeleri doğrultusunda uzanan Adıyaman Fayı, bu faya paralel gelişen ve Adıyaman ili Gölbaşı ilçesi, Malatya ili Çelikhhan ilçesi ve Elazığ ili Sivrice ilçesi doğrultusunda uzanan Doğu Anadolu Fayı ile Atatürk Barajı gövdesi üzerinden geçerek Şanlıurfa ili Bozova ilçesi doğrultusunda uzanan Bozova Fayı bölgede daha şiddetli ve yıkıcı depremleri tetikleyebilecek büyük faylardır. Adıyaman şehir merkezi başta olmak üzere, Gölbaşı ilçesi, Kahta, Gerger, Çelikhhan ilçeleri ile Şanlıurfa ili Bozova ilçesi çok yüksek risk içeren yerleşkelerimizdir.

Bu yerleşim alanlarındaki mevcut yapıların depreme dayanıklılığının araştırılması, imara açık alanların ada bazında jeolojik etütlerinin detaylı olarak yapılması ve bölgenin deprem risk haritasının ivedilikle hazırlanması önem arz etmektedir. İl ve ilçe bazında okullar başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile sanayii tesislerinde deprem bilinci oluşturmak amacı ile çeşitli seminerlerin ve eğitimlerin yapılması için projelerin hazırlanması teşvik edilmelidir. Bölgede meydana gelmesi olası depremler ile ilgili afet eylem planlarının hazırlanması ve tatbikatlarının belirli zamanlarda yapılarak, kamu kurum ve kuruluşları ile okullarda panolarda ilan edilerek halkın bilgilendirilmesi, olası depremlerde meydana gelecek can ve mal kaybını en aza indirecek önlemler olarak alınmalıdır.”